

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 36.— K. negyedévre 9.— K.
félévre 18.— K. egy hónapra 3.— K.
Egyes szám ára 14 fillér.

Kiadóhivatal:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A kiadóhivatal telefonja: 81.

Szeged, 1918.

VII. évfolyam, 26. szám.

Péntek, február 1.

Szeged tévedése.

Pozsony és Debrecen után most Temesvár jut főiskolához. A világháború ismét gyors iramban következő eseményei ellenére is foglalkoznunk kell ezzel a dologgal. A világháború — nagyon helyesen — nem volt ok arra, hogy a kormány döntését a második mílegvetem felállításáról késleltesse. Ránk nézve, akiket ezek a döntések nagyon közelről, nagyon érzékenyen, sőt nagyon károsan érintenek, nem lehet olyan ok, amiért az egyetemi kérdéssel való foglalkozást elhalasztjuk vagy feladjuk.

A második mílegvetemnek Temesváron való felállítása ellen nekünk, szegedieknek nem lehet kifogásunk. A szomszédos nagy városnak kedvező terve sikeréért folytatott mozgalmát mi támogattuk és Szeged megáll szilárdan kinondott szava mellett. Nem azért, mert e következetességünket hősi póznak tekintjük, amelyben szívesen tetszelgünk, hanem azért, mert a tárgyi okok, amelyek miatt ez ügyben Temesvár mellé szegődtünk, ma is fennállanak változatlanul. Amikor azonban készséges örömmel állapítjuk meg, hogy a második mílegvetemnek Temesvárra való felállításával honoráltatnak az egyedül jogosult országos érdekek is, nem térhetünk ki annak a kérdésnek újból való fölvetése elől, hogy miért csak Szeged az a szerencsétlen város, amelynek egy főiskola megszerzésére való vágyát, többször megnyilvánult és felajánlott áldozatkészségét egyik kormány sem méltányolja? Talán szegény kulturintézményekben? Az ellenkezőjét nem egy kormány állapította meg. A többi városhoz viszonyítva elmaradt városias fejlődése? Nyugodt lelkiismerettel ezt sem mondhatná senki. A magyar városok — az egyetlen Budapest kivételével — elég silányan mutatnak. A legtöbbnek nincs teljes vízvezeték, csatornáza, kövezete, rendes kórháza. Ez azonban közös betegsége valamennyi városnak és abban, hogy a gyógyulás folyamata megdöbbentően lassú, nagy részük van a miniszteriumoknak is, amelyek a városok kiépítésével nem sokat törődtek, de kormányzatukra — konzervatív életelveik érvényesítése érdekében is — ráféklődtek. Ezzel szemben igaz, hogy a városi törvény a városiasság valamennyi megnyilvánulásának: intézmények száma és felettsége, költségvetés, tisztviselők száma és fizetése alapján állapította meg Szeged számára a legnagyobb állami támogatást. Tehát ebben a sorban sem lehetünk az utolsók.

Akkor tehát miért, miért? Nem biztalt felajánlott áldozatkészségünk komolyságában? Itt terül el a város határában hatalmas vagyonunk. Mi tudtunk volna áldozni. Határszéli város vagyunk, javarészt nemzetiségi lakókkal és jobb az egyetemi ifjúságot az ország belsejében, valamelyik színmagyar városban koncentrálni? Vagy vallási színezettel akartunk egyetemet, ami szintén nem helyes? El nem évülő bíj marad, hogy a második — tehát nem is a harmadik — tudományegyetemet nem Szegeden állították fel, ahol emelte volna a magyarság empóriumát, segíthet volna betetőzni azt az áldásos nemzeti munkát, amelyet e város — köztudomás szerint — becses sikerekkel folytat.

Az ígéret, mely Temesvárnak szólt, szintén beváltatik. Szeged számára azonban ennek a kormánynak sincs belátása. A Balkán-

Akadémia gondolatát jónak találta az állam, nagy kegyesen megengedte volna, hogy a város és társadalom ergyűttes áldozatkészsége megteremtse és fentartsa, de egy garasa sem volt a jónak tartott állami intézményre. Így adnak Szegednek. A nagy magyar városnak,

amely balgán azt hitte, hogy tiszta magyarsága, fejlődési lendülete, nagy nemzeti érdekei, szilárd vagyona elég alapot szolgáltatnak ahhoz, hogy a mindenható kormányok hallandóságát feléle hangolja. Ez a naiv hitte végzetes tévedés, amelyért most ismét lakol.

Az orosz csapatokat kivonják Finnországból.

— Trockij nem akar a finnek belső ügyeibe avatkozni. —
— Anglia is elismeri a finn önállóságot. —

Finnország sorsát nagy figyelemmel kísérte az egész művelt világ. Bizonyos reakciós körök kárörvendve állapították meg, hogy mialatt a bolsevikiek beszélnék a népek önrendelkezési jogáról, addig vörös gardájú betör Finnországba és Ukrániába és erőszakkal fojtja vérbe a nemzeti akarat megnyilvánulását. Az öröm korai volt, mert mint most kiderül, az orosz kormány helyteleníti a csapatok beavatkozását, melyeket a finnek önvédelemre kényszerítettek és elhatározta, hogy a csapatokat a leggyorsabban kivonja Finnországból. Hogy Ukániában jelenleg hogy áll a helyzet, arra vonatkozólag még nem érkeztek jelentések.

PÉTERVÁR, január 31. Trockij a finn szenátus elnökéhez levelet intézett, melyben közli, hogy az orosz kormány helyteleníti az orosz csapatoknak Finnország belső ügyeibe való erőszakos beavatkozását. Az orosz kormánynak tudomására jutott, hogy sovlniszta finnek megtámadták és önvédelemre kényszerítették az orosz csapatokat.

— Sziükségesnek tartjuk, — írja, Trockij

Élénk tűzérési harc az asiagói fensikon.

BUDAPEST, január 31. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Asiagotól délnyugatra visszavertünk egy ellenséges előretörést. Az asiagói fensik keleti részén a harci tevékenység élénk tűzérési harcokra szorítkozott. A legutolsó harcokban ejtett foglyok száma 15 tisztre és 660 főnyi legénységre emelkedett.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

BERLIN, január 31. A nagy főhadiszál-

lás jelenti: Asiagotól délnyugatra tüzelésünk meghusított egy olasz támadást. Asiago és a Brenta között a tűzérési tevékenység élénk volt. Az osztrák-magyar csapatok által a legutóbbi harcokban ejtett foglyok száma 15 tisztre és 660 főnyi legénységre emelkedett.

A többi harctéren nincs újság.

LUDENDORFF, első főszállásmester.
(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Német légitámadás Páris ellen.

BERLIN, január 31. A nagy főhadiszállás jelenti: Rupprecht trónörökös hadserege: A harci tevékenység az arcvonal különböző helyein tűzérési és aknavetőharcokra szorítkozott. Karácsony estéjén és január hónap folyamán ellenfeleink repülői

figyelmeztetésünk ellenére ismét megtámadták a hadművelési területen kívül fekvő nyílt német városokat. Védő rendszabályaink folytán nevezetesebb veszteség vagy kár nem történt. Megtorlásul január 30-ról 31-ére virradó éjjel végrehajtottuk az első terv-

szerű légi támadást Páris ellen, amelyre tízennégyezer kilogram bombát dobtunk le. LUDENDORFF, első főszállásmester.

Bulgária hadicéljai.

SZÓFIA, január 31. Radoszlavov miniszterelnök megtartotta a már jelzett beszédét Bulgária hadicéljairól. Rámutatott arra, hogy az összes népek vágyakoznak a béke után, így a bolgárok is, de csak tisztességes békét akarnak, amely nemzeti egységüket biztosítja. Ez egyetlen hadi céljuk. Dobrudza, Moldova és Macedónia ismétlenül kinyilatkoztatták, hogy a bolgár néphez tartoznak és nemzetiségüket meg akarják óvni. A nemzeti akarat megvalósítását kell a bolgár küldöttségnek Bresztlitovszkban megvédelmezni. Végül is a miniszterelnök ama reményének adott kifejezést, hogy a tárgyalások különbékére vezetnek.

LEGÚJABB.

BERLIN: A Wolff-ügynökség jelenti 31-ikén este: Az Asiago-fensíkon az ellenség újabb támadásai meghiúsultak. A többi harcúterén nincs újság.

PÁRIS (Havas-jelentés.): A múlt éjszaka ellenséges repülőgépek jelentek meg Páris felett. A város területén több ponton bombákat dobtak le és emberéletben és tárgyakban is károkat tettek. Részletes jelentéseket akkor teszünk, ha pontos értesüléseink lesznek a károkról.

SZÓFIA: Bagdadi magánjelentés szerint román csapatok többszöri ütközet után bevonultak Remibe. A harcok az egész arcvonalon tovább tartanak.

BERLIN: Egy francia lap közli azt a hírt, hogy a szövetséges kormányok január 10-ikén közös határozattal felfüggesztették az antantnak katonai és politikai szerződéseit Oroszországgal.

BERLIN: A Földközi-tengeren újabb 19.000 bruttó regiszter tonnát süllyesztettek el buvárhajóink.

POLITIKAI HIREK.

(Serényi lesz a földművelésügyi miniszter.) Beavatott politikai körök szerint gróf Serényi Bélát legkésőbb február közepén, alkalmasint Popovics Sándor pénzügyminiszterre való kinevezésével egyidejűen, földművelésügyi miniszterre fogják kinevezni.

Megbuktatták az ukrán központi radát.

Gent, január 31. A Havas-ügynökség jelenti Kievből: Az ukrán központi radát elcsapták és egy maximalista radát ültettek helyébe. A központi rada bukása fontos változást jelent a bresztlitovszki béketárgyalásokon. A független ukrán küldöttség helyett ugyanis, mely már majdnem megkötötte a különbékét, három maximalista meghatalmazott fogja a béketárgyalásokon Ukrainát képviselni, ezek pedig az orosz küldöttség taktikája szerint fognak eljárni.

Angol hivatalos jelentés a London elleni légitámadásról.

Stockholm, január 31. Hivatalosan jelentik: A múlt éjszaka véghezvitt német légi támadás alkalmával tízennégy személyt, több nyire gyermekeket, gázolt halálra a tömeg, a mely az egyik védelmi helyre akart beszállni, amelynek kapui azonban zárva voltak.

Lenin ellenforradalomtól tart.

STOCKHOLM, január 31. Lenin a szovjetek kongresszusán kijelentette, hogy a szovjetek hatalmi állása sohasem volt olyan kritikus, mint ma. Az ellenforradalom min-

denütt felüti a fejét. Lenin azt is közölte, hogy hírt kapott arról, hogy Kerenszki Tula közelében erős ellenforradalmat szervez.

Az orosz-román hadüzenet okai.

Berlin, január 31. A Wolff-ügynökség jelenti: A bolsevik kormány a Romániával való szakításról ezt a szikratáviratot küldte szét:

„A bünökkel bemocskolt román oligarchia háborus cselekedeteket kezdett el az orosz köztársaság ellen. Ugyanaz az oligarchia ez, amely uralmát mindig a román parasztság szegénységére, vérére és a kétszínűségre alapította. Ettől a megszakástól vezéreltetve, megkísérelte a román kormány, hogy megmentse földművelőit és bankárait azáltal, hogy megszállja Besszarabiát, amelyet azután az orosz forradalom hatalmáért akarta ellen gátnak akárt felhasználni. A román katonai és polgári hatalom bünei megmérhetetlenek. Az orosz forradalmi csapatok képviselőinek biztosait letartóztatják, agyonlövik, a forradalmi csapatokat éheztetik, lefegyverzik és ha a mögöttes országrészekbe vonulnak, ágyukkal lövik. Mindezekben a véres bünökben Cserbacev tábornok, a román front főparancsnoka játsza a főszerepet. Tiltakozásul és figyelmeztetésképen a népbiztosok tanácsa letartóztatta a pétervári román követet. Intézkedésünknek nem volt hatása. A románok gonosztetteiket tovább üzik. A

népbiztosok tanácsa elhatározta tehát, hogy megszakítja a diplomáciai viszonyt Romániával és a román követséget és általában a román hatalam összes képviselőit a legrövidebb idő alatt kiutasítja az ország területéről. A Moszkvában őrzött román aranyhoz a román oligarchia nem fog hozzájárulni; a népbiztosok kötelezettséget vállalnak, hogy ezt az aranyat érintetlenül visszaadják a román népnek. Cserbacevet, a román front lázadó parancsnokát, a nép ellenségének tekintjük ki és törvényen kívül helyezzük.”

Egy másik szikratávirata ezeket modja: „Diamandi román követet egész kíséretével együtt kiszállítjuk az orosz birodalom területéről, amivel az antant képviselői felszabadultak azon köteleességük alól, hogy állandóan követeléseket állítsanak fel Diamandi immunitásának ügyében. Minthogy a román kormány képviselői nem naplopók sorsát, de az egész román nép sorsát erre az egy kártyára tették, intézkedéseink közvetlen támogatását jelentik a román forradalomnak, a mely a román szocialisták körében már régen megérlelődött. Ez a forradalom, ennek pártjai és vezetői a népbiztosok kormányának teljes támogatására számíthatnak.”

Trockij hozzájárult a területi kérdések tárgyalásának folytatásához.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bresztlitovszkából a január 30-iki plenáris ülés végéről:

Trockij válaszolt Czernin gróf felszólására és kijelentette, hogy csatlakozik a külügyminiszternek ahhoz a javaslatához, hogy az ukrán küldöttség jogi állásának megállapítását halasszák el a kievi delegáció megérkezéséig, addig pedig a területi kérdésekkel foglalkozó bizottság folytassa munkáját.

Trockij ezután felemlítette, hogy szeretné elintézni azt az incidenst, amely a legutóbbi ülészak elején merült fel. Szóvalatték ugyanis a Pétervári Távirati Ügynökségnek a bresztlitovszki első ülésekről szóló állítólagos táviratát, mely Joffe nyilatkozatát tartalmazta és a tényállást a központi hatalmak képviselőinek nyilatkozata sze-

rint a valósággal ellenkező módon tüntette fel. Én már kijelentettem, — mondotta Trockij — hogy Joffe ur nyilatkozatáról a központi hatalmak tudósítása volt a helyes, a Pétervári Távirati Ügynökségnek közlése pedig nem felelt meg a tényeknek. Ebben az ügyben most Pétervárott vizsgálatot indítottam, mely megállapította, a Pétervári Távirati Ügynökség egyáltalán nem küldte szét azt a táviratot, melyet a központi hatalmak küldöttségei inkrimináltak. Hogy a félreértés és a hamisítás hogyan történt, azt a vizsgálat nem tudta megállapítani és ezért ennek a megállapítását az érdekelt fórumokra bíztuk.

A plenáris ülést azután, minthogy szólásra senki sem jelentkezett, az elnök be-rekesztette.

A finnországi forradalom

Stockholm, január 31. Még mindig ellentmondók a hírek a finnországi szociális forradalom alakulásáról. Észak-Finnországban a polgárőrségek állítólag leverték a vörös gárdát. Az ország más részeiben történő eseményekről semmi biztosat nem lehet tudni. A vasutvonalak nagyrészen fel vannak robbantva a hidak és így a vasuti forgalom szünetel. A svéd kormány megbízottja még Helsingforsban van, de különvonatok indultak el a határ felé svéd menekülőkkel. Az itteni finn diplomáciai képviselő Helsingforsból táviratot kapott, hogy a polgári kormány tovább vezeti az ügyeket és nem igaz, hogy Svinhufvud köztársasági elnököt letartóztatták. —

Több helyen elkeseredett és véres harcok voltak a vörös gárda csapataival és a számra nézve kisebb finn polgárőrségek megverték azokat. A polgári kormány kiáltványt bocsátott ki a néphez, hogy Finnország önállóságának és jövőjének főfeltétele a rend és a nyugalom.

Amerika félmillió katonát küld Európába az év tavaszán.

Stockholm, január 31. A Reuter-ügynökség jelenti: Baker, az Egyesült-Államok hadügyminisztere kijelentette, hogy az Egyesült-Államok még ez év elején félmillió embert küld Franciaországba. Harminckét divízió már utra készen áll.

Wekerle előadta az új kormány programját a képviselőházban és a főrendiházban.

A miniszterelnökké öt hónap alatt másod- ízben kinevezett *Wekerle* Sándor a képviselőház csütörtöki ülésén előadta az új párt és az új kormány programját. A beszéd, amely hivatalos volt, hogy új politikai érárt teremtsen Magyarországon, a végén a politikai erők tömörítésének felhívásában csendül ki, aminek a lehetőségét abban látja, hogy az önálló magyar hadsereg tervezett reformja következtében az együjtműködés közjogi akadályai leomlanak. Természetesen az erők tömörítését *Wekerle* sem gondolja úgy, hogy most már egyetlen párt legyen a parlamentben. Az egészséges evolúció útja lesz, hogy majd az új választójogi törvény alapján például a munkások is megfelelő képviselést nyernek és az eddigi közjogi tagozódás helyett új alapokon jönnek létre a pártok. Akkor nem fog megtörténni, hogy liberális és reakciós elemek megférjenek ugyanazon párt kötelékében.

Annál, amit a választójogról mond a miniszterelnök, sokkal fontosabb, hogy ma sürgönyileg kérte *Khuen-Héderváry* Károlytól a választójogi bizottságnak február 5-re való összehívását. Tervbe veszi a program *a sajtó szabadsága érdekében* a sajtótörvény revízióját, helyre akarja állítani az *esküdtszéki* bíraskodást. Az új párt földbirtokpolitikája egy-két üdvös reformot kontemplál, elég óvatosan. *Wekerle* nagy koncepciója legelősebben beszédének abban a részében nyilvánul meg, amelyben világkereskedelmi szerepünk-ről szól. Amit itt mond, egészen új és hatalmas. Ha megcsinálja, hogy ne az elzárkózottság szomorú kenyerét együk, hanem valakik legyünk a világ piacán, kivezette a nemzetet a pusztából, melyben évtizedek óta nyög gazdasági bélyői alatt. Az új adók sorából, amellyel kedveskedik a beszéd, persze hiányzik a nagybirtok igazságos megadóztatása. Az Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezése tekintetében még mindig fenn akarja tartani a jövő országgyűlés elhatározási szabadságát. Az önálló nemzeti hadsereg csak a háború után lesz megvalósítható, addig *előkészítésére* szoritkozunk.

A beszédnek ez a része emlékeztet a kudarcra, melyet — Ausztria illetéktelen beavatkozása folytán is — szenvedtünk. Ma ünnepe lett volna az országnak, ha *Wekerle* az önálló nemzeti hadsereget hozhatja. Sajnos, egyéb hiányai is vannak a programnak, melytől a helyes hang, a jó irány, az üdvös reformok némi ujszerűsége még sem tagadható meg. Minden attól függ, hogy választójog, szociálpolitika, községi, ipari, kereskedelmi, pénzügyi reformok, földbirtokpolitika, gazdasági önállóság és önálló hadsereg dolgában milyen tettek, kormányzati intézkedések és törvényhozási alkotások következnek e program után.

A képviselőház mai üléséről tudósítónk következő telefonjelentése számol be:

Az ülést *Szász* Károly elnök fél tizenegy órákor nyitotta meg. Az elnöki előterjesztések és jelentések után *Angyal* József háznagy vezetésével bevonult a kormány. A miniszterek elfoglalták helyeiket.

Elnök: A miniszterelnök ur kíván beszélni.

(*Wekerle* programja.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Népek

létért való küzdelmének nagy korszakát éljük. Államalakulatok bomlanak fel, s újak keletkeznek. Európa összes államai népüknek egész erejét negyedik éve vetik a küzdelembe. A népek e nagy erőfeszítése elmosza a társadalmi osztályvonalakat, a jogoknak megállapított határait, kiegyenlítve az egész közéletre, a terhekkel együjt a jogoknak általánossá tételét tolia előtérbe.

A mi közéletünkben nem a háború vette fel a választójog kérdését. Általánosítani kívánjuk a jogokat, de e mellett megóvjuk nemzeti érdekeinket, biztosítjuk az erkölcsi, műveltségi és kulturális irány erkölcsi szerepét. A nagy politikai kiegyenlítő műveletnek csak első láncszeme gyanánt tekintjük a választójogot, amelynél azonban nem állhatunk meg. Hanyatló irányú népesedési mozgalmunk fejlesztése, munkaerőnk fokozása, értékének nemzetközi színvonalra való emelése sok feladatot szab elénk. A haladó kornak megfelelő szociálpolitikát akarunk követni, a szociális érzést a nemzet szélesebb rétegeibe átvinni. Az erkölcsi és műveltségi erők vezető szerepének biztosítása *népnevelésünk és a hitügyünk* fokozottabb fejlesztésére utal.

(*Reformok.*)

A nép lelkületéhez és felfogásához közelebb kell hoznunk közigazgatásunkat és igazságügyünket. Ezt a munkát a *községek reformjával* kezdjük meg, ahol az intelligens előjáróra kívánjuk a vezetést és a községi hatalom gyakorlását bízni. A színvonal emelése végett a községi előjárósági állások betöltésénél főlős számú ügyvédi karunknak kívánunk elsőbbséget biztosítani. A középfokú adminisztrációnak hatáskörének és döntőbb jellegének kialakulásával igyekszünk javítani. Állandó tisztviselőkre van e végből szükség. Ezt úgy óhajtjuk elérni, hogy a törvényhatósági tisztviselőket *életösszigleten* válasszuk. Ugy nemzeti, mint kulturális és gazdasági haladásunknak leghatékonyabb tényezői a városok, amelveket autonómiájuknak megerősítése, anyagi segédeszközöknek növelése után kívánunk céljaik elérésében elősegíteni.

Igazságszolgáltatásunk körében a bírói függetlenségnek intézményes megerősítése, az egyes bírói intézménynek a felsőbb fórumokon való bevezetése, a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztése és alkotmányunk egyik főbiztosítékának, *a szabad sajtó megerősítése által igyekszünk, míhelyt a normális viszonyok helyreállnak, a mai állapotokon lényegesen javítani.* (Helyeslés.) A sajtó szabadsága érdekében revízió alá kívánjuk venni a sajtótörvényt és helyre akarjuk állítani az esküdtszéki bíraskodást.

(*Gazdasági érdekeink.*)

Gazdasági érdekeink ápolása és a közélet egész terén való érvényrejutása boldogulásunknak a kulcsa. A különböző gazdasági ágak helyzetét egyformán kívánjuk megerősíteni, fejlődésüket elősegíteni. Különös nyomattal nyomul előtérbe a földbirtokpolitika, amelynél hármast irányt kell megóvni: először a nemzetet, másodsor a többtermelést, harmadsor, hogy szélesebb rétegeknek tegyük lehetővé a kisebb birtokok megszerzését. E cél megvalósítása végett *a kisajátítás jogát kívánjuk alkalmazni* nemcsak a kötött birtokok, hanem a községek, társulatok, sőt egyesek kezén levő nagyobb birtokokra nézve is. A kisajátítás jogán túl a hitbizományokat annyiban kívánjuk korlátozni, hogy újak ne keletkezhessenek, a meglévők az érdekeltek beleegyezésével megszüntetessenek, a meg nem szűnők pedig csak a szűkebb családi körre korlátoztassanak és azon túl a tulajdoni jogosultság megóvása mellett szabad birtokká váljanak.

Polónyi Géza: El kell törölni ezt a központi visszaélést.

Héderváry Lehel: Schönborn éppen jókor jött be!

Wekerle Sándor miniszterelnök: A többtermelés terén el kell érni azt a tényt, hogy saját szükségleteinket mindenben magunk fedezzük. Ezért az ipari nyers- és segédanyagok termelésére különös és rendszeres gondot kell fordítanunk. Szükségesnek tartjuk *mezőgazdasági érdekképviselést* szervezését és az *idegenforgalomnak*, ennek a modern bevételi forrásnak, különösen az átvonuló idegenforgalomnak rendszeres meg-alapozását.

A mezőgazdaság döntő szerepe mellett ettől eredményt csak úgy várhatunk, ha nem járunk el egvoldaluan, hanem az ipar és kereskedelem fejlesztésére megfelelő súlyt fektetünk. A kisipari tömörítés, anyagbeszerzés, feldolgozás piacának biztosítása után új életre akarjuk kelteni a gyáriparal szemben, nem életképes részét pedig a gyáriparba bevonni. Az iparfejlesztés egyik legfőbb tényezője az ipari szakoktatás. Azon szerepnél fogva, amelyet a technika és vegyészet, mint átalakító tényezők e téren képviselnek, ezeknek mélyebb művelés végett új technikai és vegyészeti főiskolát akarunk felállítani.

A kereskedelemnél a helyi szükségletet közvetítő kereskedelem mellett arra a nagy világkereskedelmre fektetjük a fősúlyt, mely messze idegenbe közvetíti az árucserét. Ez indít arra, hogy szövetségeseinkkel megújítsuk szövetségünket.

(*A békeről.*)

Vajjon a most folyamatban lévő béketárgyalások az általános és tartós békére vezetnek-e, azt határozottan nem tudom megmondani, de annyi tudok, hogy békekívánásunk őszinte és komoly, amely nem hódításokra, hanem csak integritásunk megóvására és belügyeink szabad rendelkezésének biztosítására törekszik. (Zajos helyeslés és taps minden oldalon.) Bármennyire óhajtjuk a tartós és tisztességes békét, a felbomlás csiráit tenyésztani nem engedjük, az államok helyett most alakuló népcsoportoknak a béke hamis jelszava alatti bomlasztó érvényesülését nem tűrjük, mert ez annyi tenne, hogy a béke jelszava alatt a népek állandó küzdelme lépne a mai helyzet nyomába. (Helyeslés.)

A népjogok tiszteletbentartása mellett tehát csirájában fogunk elfojtani minden ily bomlasztó törekvést. (Taps és helyeslés minden oldalon. Tisza is helyesel.) De akár a béke olajágát, akár a kényszerű küzdelmet hozza meg a közel jövő, egy bizonyos, hogy a Németországgal való szövetségünket, mint a béke egyik leghathatósabb biztosítékát fentartani és megerősíteni kívánjuk, sőt gazdasági vonatkozásokban mélyíteni.

(*Pénzügyi helyzetünk.*)

Pénzügyi helyzetünk minden pénzügyi forrás kimerítésére utal bennünket. Az államnak fentartott jogok hasznosítása, a monopol-szerű jövedelmi források, egyes ipari termelvényeknek a termelők koncentrációjával való hasznosítása, illetőleg a haszonban való részesedés, a forgalmi, fogyasztási adóknak kimerítő hasznosítása, a jövedelmeknek nemcsak progresszív, hanem a nyereségtöbbletekre is kiterjedő megadóztatása a modern adótechnikának azok az eszközei, amelyek a kiadásokat bevételeikkel ellensúlyozzák. — Államadósságunk konszolidálása, feleslegességeknek egy nagy vagyon adó által való fokozatos bevonása, a pénzügyi mérlegek aktivitásának helyreállítása: a kibontakozás eszközei. Gazdasági erők összhangjának kifejtése érdekében van szükség arra, hogy *kiküszöböljük közéletünkben azokat az ellentéteket, amelyek politikai életünkbe nehezdednek* és elhárítsuk azokat az akadályokat, amelyek a sikeres együjtműködést hátráltatják.

(*A gazdasági önállóság és a magyar hadsereg.*)

A gazdasági különválás kérdésében féltékenyen kell megóvnunk törvényeinkben biztosított önrendelkezési jogainkat arra az esetre, ha a gazdasági viszonyok és saját érdekeink az önálló gazdasági berendezést teszik

szükségessé, azonban a viszonyok ezt ma tárgyaltatnánk és feladatunk csupán az, hogy a jövő országgyűlés elhatározási szabadságát biztosítsuk.

Az önálló hadsereg kérdését is sarkalatos pontként vettük fel a programba.

Polónyi Dezső: Halljuk az önálló hadsereget!

Wekerle Sándor: Célunk az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregnek nemzeti és gazdasági szempontból való önálló kiépítése. És ebbeli törekvésünk a katonai védelem egységének és hatályának biztosítása mellett *öfelsege helyesléssel* *katározik*. Önként érthető, hogy ez a reform csak a háború után lesz keresztülvihető, addig csak annak előkészítésére szorítkozhatunk. Változatlanul fentartjuk azt az álláspontunkat, hogy jogilag e kérdés szabályozása egyedül a magyar nemzet és királynak ügye.

Abrahám Dezső: Csináljunk törvényt róla!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Magasabb politikai szempontok követelik azonban, hogy ez a kérdés bizonyos vonatkozásokban az osztrák kormánnyal is tisztáztassék. (Nagy zai a szélsőbaloldalon.)

Lovász Márton: Jogfeladás!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Jelentékeny lesz ez a megterhelés, melyet hadseregünk külön ellátása által magunkra vállalunk, de sokszorosán ellensúlyozza azt, hogy a honvédséggel teljesen közös intézmények olcsóbbá teendik az ellátást. Nagy politikai előnynek tartom továbbá azt, hogy megszűnnek azok az ellentétek, amelyek a hadsereg be-

szerezésének kvótaszerű megosztása körül Auszriával folyton napirenden voltak és magának a kvótának jelentősége is ugyyszólván a minimumra redukálódik. (Nagy zai a szélsőbaloldalon.)

(Wekerle együttműködésre szólítja fel a pártokat.)

A véderő tervezett reformja teljesen megvalósítja azt a jogos kívánságunkat, hogy hadseregünk igazán nemzeti legyen és megvalósítja azt a másik kívánságot, hogy önálló legyen, Leomlanak tehát azok a válaszfalak, amelyek közjogi akadályai voltak politikai együttműködésünknek, politikai erőnk tömörülésének. Pedig erre a tömörülésre — és itt nemcsak egyes pártokhoz, hanem mindenkihez intézem szavamat, aki az általam felállított programot helyesli — immár *elodázhatatlan szükség van*.

Egy hang a szélsőbaloldaltól: Mi lesz Tiszával?

Egy hang a munkapárttól: Elmegy a harc-térre küzdeni a hazáért.

Wekerle Sándor miniszterelnök: De szükség van erre a tömörülésre még inkább politikai szempontból, ha a létért való küzdelemben, annak következményeire és azokra a törekvésekre gondolunk, amelyekkel szemben sikerrel kell nemzeti létünket, állami egységünket megvédeni és új biztosítékokkal megalapozni. Adja az Ég, hogy egységében nyilvánuljon meg a hatványozott nemzeti erő és alkossa meg jövődönknek maradandó biztosítékait. (Taps és zajos éljenzés a kormány párti padokon.)

Tisza kompromisszumot ajánl.

Gróf Tisza István szólalt fel ezután. Tiltakozik az ellen, hogy a községi jegyzőségek menedékhelyei legyenek az ügyvédi kar gyengébb elemeinek. A közigazgatási tisztviselők alkalmaztatására vonatkozólag sajnálattal látja azt a programot, amely élethossziglan akarja választatni ezeket a tisztviselőket. Nagy baj, hogy nincsen egységes rendszeti szervezet, mindenki sajnálattal tapasztalhatta ezt, aki felelős állásban volt. A bajokon csakis a közigazgatás-államosítása segíthet. A birtokpolitika terén ajánlja egyes hitbizományoknak, vagy más nagy birtokoknak kicserélését erdőbirtokokkal. *Helyesli a kormányt az a törekvés, hogy a német birodalommal szoros gazdasági kapcsolatot kíván létesíteni*. A kiegyezésről szólva arra kéri a miniszterelnököt, hogy azokat az előnyöket, amelyeket az általa Clamm-Martiniccel kötött kiegyezés az ország számára biztosított, ne engedje ki a kezéből. A katonai kérdés abba a stádiumba jutott, amely a nemzeti kívánságnak megfelel. Senki sem veszi ezt olyan örömmel, mint ő, aki mindig azt mondta, hogy szabadítsák meg ezt a kérdést az izgató jelszavaktól és várják meg, amíg a király spontán elhatározásból nyújtja felénk. Vannak kérdések, amelyekre nézve az osztrák kormánnyal tényleg meg kell egyezni, de ez nem áll a vezérleti és vezényleti nyelv tekintetében. Ez a király elhatározásától függ.

Polónyi Géza: Ez nem áll!

Tisza: A képviselő ur csalódik, ha azt hiszi, hogy ezzel a katonai reformok ügyét szolgálja. Amint e tekintetben öfelsege véleménye megnyilatkozott, abban semmiféle idegen felfogás nem érvényesülhet. Ennek a kérdésnek diadalát minden magyar embernek párt tekintet nélkül szolgáltni kell. (Általános helyeslés.) Nem tudja, hogy a katonai kérdések megoldásával leomlanak-e a közjogi pártok, de helyesen teszik, akik e kérdésben régi függetlenségi álláspontjukat abba hagyják. A közjogi kérdések megakadályoz-

zák az egységes nemzeti front kialakulását a kül- és bellelenséggel szemben.

— A miniszterelnök ur — mondta Tisza — hozzánk is fordult. Biztosíthatom, hogy a nagy szempontokat teljesen méltányoljuk, de ma nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a kérdésben válaszolhassunk. *Erték oka a választójogi javaslat*, amely a legsúlyosabb aggodalmakat váltotta ki. Ezzel a kérdéssel a közel jövőben foglalkozni fogunk. Ehhez azonban csak azzal az elhatározással foghatunk, hogy ha a megoldás közmegelegedést fog kelteni. Ha egységesen kell állanunk a nemzetek harcában, akkor azzal az akarat-tal kell hozzáfognunk a választójogi javaslat tárgyalásához, hogy *kölcsönös kapacitációval tárgyaljunk és becsülhetes kompromisszumot kössünk*. (Ugy van! a jobboldalon, nagy zai a baloldalon.) Amíg ez a kérdés el nem dönt, addig maradunk a hazafias ellenzék álláspontján. Megadjuk a támogatást nemcsak az állami szükségletekhez, de mindenütt, ahol a magyar kormánynak nyomatokra és támogatásra van szüksége. (Hosszas éljenzés a jobboldalon.)

Tisza beszéde után Szász Károly 5 perc-re felfüggesztette az ülést. Szünet után Mihályi Tivadár a románok sérelmeit sorolta fel. A katolikus autonómia tervezett módja szerint beolvasztják a román egyház függetlenségét, amelyet pedig törvény biztosít.

(Polónyi és Tisza polémiaja.)

Polónyi Géza a miniszterelnök programbeszédét örömmel üdvözli. Két kérdésben azonban aggodalmai vannak. A program nem teljesíti a függetlenségi párt programját a gazdasági önállóság és a magyar hadsereg kérdésében. A kormány programban az önálló magyar hadseregről egy szó sincsen. Ha ebbe a függetlenségi párt belemegy, akkor a második főprogrampontra sem teljesül. Ha ezt a katonai programot elfogadjuk, akkor a mi ugynevezett hosszú nemzeti küzdelemben gróf Tisza István lesz a győztes.

A harc épen mindig a felségi jogok körül forgott. Nem áll, hogy a katonai kérdésben a nemzetnek ne volna követelési joga, csak a királynak ajándékozási joga.

Gróf Tisza István reflektált Polónyi felszólalására. Polónyi úgy tünteti fel a kilenc-es bizottság programját, amely a felség jogairól határozott, mintha abban rezervált felségi jogokról volna szó. Ez tévedés és ezért felolvassa a bizottság programjának megfelelő részét. Éppen a program 8-ik pontja a kormány alkotmányos felelősségét a felségi jogokra nézve is megállapítja, épp úgy, mint a törvényhozás beleszólását.

(Apponyi a kormány álláspontról.)

Gróf Apponyi Albert azt fejteti, hogy sohasem akceptálta, hogy rezervált felségi jogok lennének. Amit az együttműködésről Tisza mondott és a választójogra vonatkozó ajánlatról, a kormány nevében is szükségesnek tartja kijelenteni, hogy erre a térre Tisza Istvánt nem követhetik. Az a javaslat, amelyet a választójogról a Ház asztalára tettek, nem képezheti további kompromisszum tárgyát, mert azt a becsületünk megtagadása nélkül nem tehetjük. Egész erkölcsi tőkével áll a program mellé, hogy ami csak ma ígért benne, az hamarosan befejezett tény lesz.

Apponyi beszéde után Szász Károly elnök jelentette a Háznak, hogy Mihályi beszédét gyorsírói jegyzetéből nézte át, mert a beszédből több részt nem értett és a jegyzetéből megállapítja, hogy a képviselő a külföld megtévesztésére mondott több dolgot, amit ő most visszautasít. A felszólaló Mihályit pedig utólag a használt kifejezésekért rendre utasítja. Javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését kedden délelőtt tíz órakor tartsa, amikor a kormányprogram feletti vitát fogják folytatni.

A Ház a javaslatot elfogadta és az ülés ezután véget ért.

Budapest, január 31. Wekerle programja az üléssteremben sem keltette azt a hatást, a melyet vártak tőle. Közönnyel fogadták Wekerlének egyébként nyugodt és elegáns előadását. A munkapárt fagyosan hallgatott. A Károlyi-pártiak különösen a hadsereg és a kiegyezés kérdésében gyakran közbeszóltak, az alkotmánypárt néma volt és az Apponyi-pártból is csak itt-ott hangzott fel egy udvarias halk éljen.

Budapest, január 31. Gróf Károlyi Mihály a képviselőház február 5-iki ülésén fog felszólalni, hogy a kormány nyilatkozatával szemben kifejtse a Károlyi-párt álláspontját.

Budapest, január 31. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök táviratilag felkérte gróf Khuen-Héderváry Károlyt, a választójogi ad hoc bizottság elnökét, hogy a bizottságot február 5-ére délután 5 órára hívja össze.

Budapest, január 31. A főrendiház délután négy órakor gróf Hadik-Barkóczy elnöklésével ülést tartott. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök elmondotta ugyanazt a programbeszédét, amelyet délelőtt a képviselőházban ismeretett. Beszédét éljenzéssel és tapssal fogadták. Felszólalás a programbeszédhez nem történt.

Gróf Zselénszky Róbert interpellációt intézett Wekerléhez a gazdák vetőmagszükséglete tárgyában. Wekerle megnyugtató válasza és három kisebb javaslat elfogadása után az ülés véget ért.

A vasuti tolvajlások monstre bünpöre.

— A megvádolt szegedi detektívek kihallgatása. —

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön folytatta a szegedi törvényszék Péchy Aurél elnöklése mellett működő büntető-tanácsa a vasutasok bünszövetkezetének főtárgyalását. Mint megírtuk, a bünszövetkezet tagjai a szerdai tárgyalási napon egyöntetűen azt vallották, hogy a rendőrség előtt tett beismerő vallomásukat kikényszerítették belőlük a detektívek. A vizsgálóbíró előtt pedig azért tettek beismerő vallomásokat, mert nem akarták ügyük befejezését késleltetni.

A csütörtök délelőtti tárgyaláson a vádlottak egy részét és néhány tanut hallgattak ki. Délután négy órakor folytatták a monstre bünpör tárgyalását. A védők előterjesztést tettek dr. Borbola Jenő rendőrkapitány, dr. Széll Ákos államvasuti segédtitkár, a rendőrségi börtönőrmester és a nyomozást végző detektívek kihallgatása iránt. A bíróság a vád és védelem meghallgatása után elrendelte a kért tanúk kihallgatását.

Dr. Borbola Jenő rendőrkapitány volt az első tanu. A kérdésekre elmondja, hogy a vádlottakat valamennyit a kihallgatás előtt való napon hozták be a rendőrségre. Ugy emlékszik, egy vádlott sem töltött 24 óránál több időt a rendőrségen előzetes őrizetben. Panaszkodni egy vádlott sem panaszkodott róla, hogy bántalmazták volna, nem is hiszi, hogy a detektívek a vádlottakhoz hozzányulhattak volna. Az a hely, ahol a detektívek a kihallgatásokat végezték, kizárja, hogy ott bántalmazás történhessen. Ugyonnan van a katonai rendőrség szobája, azonkívül állandóan 20—30 ember tartózkodik a közelben, akik föltétlenül meghallották volna, ha bántalmazás történik.

Dr. Balassa Ármin azt kívánja megállapítani, hogy a detektívek jelentéseiket mikor írták meg és mikor terjesztették be a rendőrkapitánynak?

Elnök: Elrendeli a detektívek jelentéseinek megtekintését. — Alul az van írva, kelt mint fent — mondja az iratok vizsgálása közben és felül, felül meg nincs írva semmi. (Derültség.)

Dr. Balassa Ármin: A detektívek jelentése kezében volt-e rendőrkapitány urnak, mikor a kihallgatásokat foganatosította?

Tanu: Nem. A detektívek később állították össze jelentéseiket. Én a kihallgatásokat szóbeli jelentések alapján végeztem.

Dr. Lukátsy Géza: Husz, harminc ember vallomását nem tarthatja észben rendőrkapitány ur egyszerre.

Borbola Jenő: A szóbeli jelentésekről én írásbeli jegyzeteket készítettem.

Balassa Ármin azt kérdi, éjjel történtek-e kihallgatások a rendőrségen.

— Nem, csak este 7—8 óráig — hangzik a válasz.

Dr. Kállai Emil: Hallotta-e rendőrkapitány ur a rendőrség tagjairól a multból, hogy bántalmazták volna a gyanúsítottakat.

Tanu: Ez a kérdés nem tartozik a tárgyra, erre nem felelek.

Dr. Papp Róbert az iránt érdeklődik, hogy a vádlottak a szuterénben voltak-e elhelyezve rendőrségi fogságuk ideje alatt.

Igen.

— Szóval mégis történhetek bántalmazások.

— Kizártnak tartom. A zaj kihallatszott volna az utcára. Az ajtókon rács van és a fogdák ajtaja előtt csak egy 120 centiméter széles folyosó.

Pap Róbert: No, az már igazán nagy pofon kell hogy legyen, amely csukott ajtón, folyosón és a folyosó csukott ablakán át az utcára hallik.

Dr. Némedy Gyula tapasztalatból tudja, hogy a detektíveknek külön helyiségük is van, ahol a vádlottakkal egyedül lehetnek és ahol könnyen megtörténhetek a bántalmazások.

Borbola Jenő: Kizártnak tartom, hogy a detektívek bántalmazták volna a vádlottakat.

Némedy Gyula: Laskainé és Szabó Mártonné vallomása ott feküdt-e már készen ön előtt, amikor ön őt kihallgatta és a jegyzőkönyvet aláíratta vele?

— Ez teljességgel képtelenség. A jegyzőkönyvet mindenkinél akkor írtam meg, amikor kihallgattam.

A bíróság ezután elrendelte tanúnak Szabó Mártonnéval való szembesítést. Szabó Mártonné szemébe mondja Borbolának:

— Kérem, mikor engem kihallgatott a kapitány ur, már benn volt a detektívek jelentése, a kapitány ur abból csinálta vallomását. Egész délelőtt ott ültem, nem kérdeztek tőlem egy szót sem. Mikor kész volt a jegyzőkönyv, aláírták velem.

A bíróság Borbola Jenő rendőrkapitányt vallomására nem eskette meg. Következett Vecsernyés István detektív kihallgatása. A kérdésekre elmondja, hogy ő nem bántalmazta a vádlottakat, de nem bántalmazták kollégái sem. Egyébként is csak a nyomozás első részleténél vett részt. A kihallgatásoknál mindig többen jelen voltak.

Elnök: Jelentkezésre szólítja azokat, akiket Vecsernyés a nyomozás során bántalmazott. Egész csapat ember törekszik elő az 53 vádlott soraiból panaszkodva.

Csányi János: Engem szijorkabáccsal ütött előbb, aztán szeges bottal vágott ide úgy, hogy sérvet kaptam belé. Urbán József arról panaszkodik, Vecsernyés a másik szobába vezette és ott ütlegelte. Fodor Mátyás, Laskai Ferenc, Molnár János egyöntetűen azt vallják, hogy Vecsernyés ütlegelte őket. Becker Mátyás azt vallja, hogy őt Szécsény detektívvvel együtt ütlegelte Vecsernyés. Ütlegelés közben azt mondta Szécsény:

— Ezeknél a vasutasoknál kell eredményt elérni. Itt kell megcsinálnunk a száz százalékos fizetés javításunkat.

Egy hang a vádlottak közül: Engem éhezettek. A saját családom által behozott ebédet a kutyaéknak adták.

Vecsernyést a bíróság nem eskette meg vallomására. Szécsény detektív, a következő tanu szintén tagadja, hogy bántalmazták volna a vádlottakat. Minden kényszerítés nélkül ismerték be, hogy bűnösök s hogy mint követtek el a büntetteket. Elnök intésére tíz vádlott áll elő és állítja sebeit mutogatva, hogy Szécsény ütlegelte őket.

Szécsény ökölboszorult kezekkel hallgatja

a vádlottak vádaskodását és indulatosan kiabál a vádlottakra:

— Nem igaz? Senkit nem bántottunk.

A bíróság az ő megesketését is mellőzi. Busa Mihály detektív senkit nem bántalmazott. Mikor az elnök kéri, hogy álljanak elő azok, akiket Busa kényszerített ütlegeléssel vallomásra, senki nem mozdul. Utána dr. Széll Ákos államvasuti segédtitkár kihallgatása következett. Dr. Széll az államvasutak megbízásából résztvett a nyomozásban, mint fegyelmi biztos. Nem vette észre, hogy a detektívek bárkit is bántalmaztak volna.

Esti fél hét órakor a bíróság a tárgyalás folytatását pénteken délelőtt 9 órára halasztotta.

A lakáshivatal döntése a belvárosi plebánia bérlete ügyében.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi lakáshivatal csütörtökön délután 3 órakor dr. Dehly János elnöklésével lakbérleti tárgyalást tartott. Az ügy, amely a lakáshivatali foglalkoztatta, Balogh Lajos százados, mint bérbeadó és Szeged sz. kir. város, mint bérbevevő vitás lakbérleti szerződésének ügye volt. Az előzmények a következők:

A Gizella-tér 3. alatt két lakásból álló 15 szobás lakást bérel Szeged sz. kir. város a belvárosi plebánia hivatala és a plebánosi lakás céljaira. A háztulajdonos Balogh Lajos százados, aki öt év előtt szerződésileg bérbeadta a lakást a városnak évi 5000 korona bérösszegért. A szerződés 1917. november hó 14-én lejárt. A szerződés lejártá előtt néhány nappal Balogh Lajos érdeklődött a városnál, hogy meghosszabbítják-e a bérletet, később azonban, mielőtt a tanács határozhatott volna ez ügyben, meghirdette a lakásokat, mint kiadókat. A tanács erre gyorsan határozott: megbizta dr. Turóczy Mihály tiszti főügyészt a szerződés megújításával. Dr. Turóczy tárgyalta is ebben az ügyben Balogh Károly városi tanácsossal, Balogh Lajos százados testvérével, aki zárgondnoka az épületnek. Balogh Károly erre közölte a tiszti főügyésszel, hogy a háztulajdonosok a szerződést csak 10.600 korona évi bérösszegért hajlandók megújítani. Miután a zárgondnok a háztulajdonosok kívánságához mérten köteles a bérösszeget meghatározni, Balogh Károly is így eszelekedett, Dr. Turóczy Mihály főügyész pedig megkötötte a szerződést újabb öt évre, évi 10.600 korona bérösszegre.

Az iratok a számvevőségre kerültek, a mely jelentést tett a tanácsnak a hatalmas ár-emelésről és kérte, határozza el a tanács, hogy a százöt százalékos stájerolás ellen jogorvoslattal él a lakáshivatalnál. A tanács a javaslatot el is fogadta, mire az ügy a lakáshivatal elé került.

A csütörtöki tárgyaláson Balogh Lajos azt vitatta, hogy ő tulajdonképpen szíveséget tett a várossal, amikor figyelmeztette a tanács tagjait, hogy a szerződés lejár. A város igazán nem volt kényszerhelyzetben, határozhatott volna a szerződés megújítása ügyében annak lejártá előtt. Közben azonban egyik lakásért 6000 korona évi bérösszeget ajánlot-

A koncentrált fény

Osram-Azo

Gázzal töltve
2000 Wattig

uj típusok:
Osram-Azola
Gázzal töltött lámpák
25 és 60 watt.
Csak az üvegre edzett
OSRAM szó kezeskedik
a hivatalo minőségért

Kapható kizárólag Fonyó Soma
világítási vállalatánál Szegeden.

tak föl, tehát a stájerolás szerinte jogos.

A lakáshivatal végül úgy határozott, hogy a lakás bérletéért a város évi 5500 korona bérösszeget tartozik fizetni csak. Mintán a lakás két részből áll, emeletiből és földszintiből, azt nem lehet nagy lakásnak minősíteni, csak középlakásnak. Így mindkét lakás évi bérösszege 3500 koronán alul van. Abban a kérdésben, hogy kényszerhelyzet állott-e fenn a szerződés megkötésénél, nem határozott a lakáshivatal, mintán fölteszi, bárki lett volna a bérbevevő, jogervoslattal él, amikor is ugyanilyen határozatot kellett volna hoznia.

Balogh Lajos a határozat ellen fölterjesztéssel élt, amit a lakáshivatal elfogadott.

HIREK

0000

— **Tőzsde. Budapestről telefonálja tudósítónk:** Az értéktőzsdén ma a vezető értékek árfolyama csökkent. Zárhatkor megszilárdult a piac. Magyar Hitel 1187, Osztrák Hitel 793, Fabank 758, Kereskedelmi Bank 5145, Beocsini 950, Salgótarjáni 925. Rimamurányi 929, Államvasut 860, Adria 1350 és Atlantika 1030.

— **Radoszlavov Budapesten. Budapest, jan. 31.** Radoszlavov bolgár miniszterelnök, Stojanovics budapesti bolgár főkonzul kíséretében csütörtökön este Szófiából Budapestre érkezett, ahonnan utját nyomban folytatta Bresztlitovszkba, a béketárgyalásokra.

— **A szegedi kereskedelmi- és iparkamara üdvözölte az új kereskedelemügyi minisztert.** A szegedi kereskedelmi- és iparkamara a következő üdvözlő-iratot intézte **Sztefányi József** kereskedelemügyi miniszterhez: Nagyméltóságú Miniszter Ur! Kama-

ránk a legőszintibb örömmel értesült Nagyméltóságodnak kereskedelemügyi magy. kir. miniszterré történt kinevezéséről és siet megragadni az alkalmat, hogy bizalmának és ragaszkodásának kifejezése mellett Nagyméltóságodat a legmelegebben üdvözölje. A szegedi kamara, amelyet nem csupán a hivatalos kapcsolatoknak a számai fűznek Nagyméltóságodhoz, nem tekinti ezt az aktust a miniszterváltások alkalmával szokásos obligát bizalomnyilvánításnak, hanem Nagyméltóságodnak kinevezésében annak a szellemnek és alkotó munkának a kereskedelemügyi miniszteriumba való visszatértét üdvözli, amelyre a nehéz viszonyokon átment magyar közgazdasági életnek oly égető szüksége van. Az egész magyar ipari és kereskedelmi élettel érzünk egyet, amikor a legnagyobb reményeket fűzzük Nagyméltóságodnak a magyar gazdasági élet vezető pozíciójában való működéséhez. Öszinte örömlünkre és megelégedésünkre fog szolgálni, ha szűkebb keretben bár, de osztályosai lehetünk a Nagyméltóságod vezetése alatt meginduló munkának. Kérjük Nagyméltóságodat, hogy közreműködésünket, amelyet teljes készséggel ajánlunk föl, minél nagyobb mértékben igénybevevni és fölhasználni méltóztassék. Nagyméltóságod iránt való bizalmunk ismételt kifejezése mellett maradtunk kiváló tisztelettel: Szeged, 1918. január 28. A szegedi kereskedelmi és iparkamara. *Wimmer* Fülöp elnök, dr. *Temelli* Sándor titkár.

— **Kitüntetések. Orosz Imre, Odor Lőrinc, Tóth Imre, Kóra Szilárd** 5. honvédgyalozredbeli honvédek a 2. osztályú vitézségi éremmel és **Balogi Ferenc** 5. honvédgyalozredbeli tizedest a bronz vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Glattfelder püspök aradmegyei birtokvásárlása. Aradról jelentik:** Érdekes birtokvásárlás híre jutott el most hozzánk. Az aradmegyei Konopon volt az ismeretes Kintzig-

féle bétezer holdas birtok, amelyet legnagyobb részt őserdők takartak. Ötszáznegyven holdat azonban szántóterületnek használtak. A Kintzig-család évekkor elelőtt az erdőbirtokot eladta a Fabanknak kitermelés céljából, a szántóföldet és a letarolás után megmaradó területet pedig a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank vásárolta meg. A Fabank az erdő legértékesebb anyagát már jórészt kitermelte. A Telepítő és Parcellázó Bank három esztendővel elelőtt áruba akarta bocsátani ezt az ingatlant és a jelentkezők között volt **Glattfelder Gyula** csanádi püspök is, aki azonban akkor drágálotta a vételárat és másutt keresett magának földterületet. Ugylátszik azonban, hogy megfelelő ingatlant nem talált és ezért visszatért a konopi birtok megvételének gondolatához. A püspököt azonban az a kínos meglepetés érte, hogy a bank lényegesen nagyobb összeget kért a konopi ingatlanért, mint két esztendővel elelőtt. Nehogy azonban a Telepítő és Parcellázó Bank a háborura való hivatkozással még nagyobb árat kérjen, Glattfelder sietett megkötni a szerződést és a vétel rövid idővel elelőtt létre is. A püspök a Maros mellett fekvő földbirtokon állítólag szanatoriumot fog építtetni, amelyet legelsősorban az egyház szolgáltnak fog rendelkezésére bocsátani, azonban világi egyéneket sem zár ki az üdülőtelepről.

— **Átmenetgazdasági biztosságok szervezése. Nagyváradról jelentik:** **Földes Béla** átmenetgazdasági miniszter leiratot intézett **Ember Géza** főispánhoz a béke után hazatérő munkások elhelyezése ügyében. A leiratban a miniszter annak a véleményének ad kifejezést, hogy a háboru után valószínűleg munkahiány lesz; azonban arra az eshetőségre is számítani kell, hogy a munkában hiány, a munkásban felesleg lesz, aminek kiegyenlítése a munkaközvetítő hivatalnak legkomolyabb feladata lesz. Minthogy pedig a társadalom békéje megkívánja, hogy a hazatérő munkásokat gyorsan keresetforráshoz juttassák, hogy létfontosságukat képesek legyenek biztosítani, azért a miniszter tervbe vette, hogy azokban a városokban, amelyek leszerelő helyek lesznek átmenetgazdasági biztosságokat szervezen. Ezeknek a biztosságoknak a feladata lenne munkaközvetítő hivatalok működését előmozdítani.

— **A kereskedelemügyi miniszter mandátuma. Brassóból jelentik:** **Sztefányi József** kereskedelemügyi miniszter, Brassó város országgyűlési képviselője, a törvény értelmében mandátumáról lemondott. Az új képviselőválasztás február közepén lesz. **Sztefányi Jó-**

KORZÓ MOZI R.-T.

Igazgató: VASS SÁNDOR.

Telefon 11-85.

Pénteken szombaton és vasárnap.

—:— **Jókai Mór** —:—
regénye a filmen.

A szerelem bolondjai

II. befejező rész. 4 felvonásban.

Rendezte WILHELM KÁROLY.

Főszereplők.

Gaál Gyula
Dr. Torday Ottó
Somlay Arthur
Hajdu József
Molnár László
Virág Jenő

Gombaszögi Tivadar
Kende Paula
Szentgyörgyi Márta
Simon Mariska
Sarkady Aladár
Szöregy Gyula

Előadások 5, 7 és 9, vasárnap 2, fél 4,
5 fél 7, 8 és fél 10 órakor.

Belvára: Páholy, 2.— Zsolye 2.50 I. hely 1.20 K.,
II. hely 1.—K. III. hely —.70. fill.,

URÁNIA

Magy. Tudományos Színház

Péntektől vasárnapig
február 1-től 3-ig.

Molnár Ferenc
örökbecsü regénye.

A Pál-utcai-fiúk

diáktörténet 4 részben.

A szezon slágere.

Előadások d. u. 5, 7, és 9 órakor. Vasárnap d. u.
2 órától kezdve. Jegyek előreválthatók d. u.
3 órától, vasárnap d. u. fél 2-től kezdve.

zsefet bizonyára újból egyhangulag képviselővé választják.

— **Uj üzletvezető.** Zágrábi lapok értesülése szerint a távozó *Blaesindzky* üzletvezető helyére *Massinevic* György királyi tanácsos került, aki mint helyettes üzletvezető működött már Zágrábban.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Szabadkáról jelentik: A csütörtökön éjszaka Budapestről Szabadkára induló személyvonat Kiszállásnál kisiklott. A mozdony kiugrott a vágányokból és a kocsik egy része felborult. A vasuti szerencsétlenségnek egy halottja és tizennégy sebesültje volt. Szabadkáról hajnalban segélyvonat ment ki orvosokkal a szerencsétlenség színhelyére. A sebesültek egy részét a szabadkai kórházakba vitték, három sebesültet Obesére szállítottak.

— **Mikor leszál az est...** A nyirkos köd permetegé borzongva hull fázós arcunkra s a utcasarkokon úgy csap reánk a metsző léghuzat, mint a halál orozva jövő sóhaja. A hideg szobára gondolunk ekkor, mely fagyos karjaival vár bennünket, a máskor kellemes, enyhe otthonban s a mécesre, mely talán akkor gyul ki és terjeszti árnyatvető halvány világát, mikor beköszönünk és szidjuk keserű átkokkal a telet s a háborút erőszakosan nyújtó „urakat”. Amikor bágyadt kezecskék fonódnak nyakunk köré és hűvös ajkak esőjéje lázítja fel bennünk a megáradt keserűséget. S amikor elborult arccal kérdezzük, egymástól: mit eszünk, mi jön az asztalra?... És nézzük a várost, a fekete utcákat, a gyéren világított ablakokat, a csillagtalan, sötét égboltozatot és a barátságos utcákon, a házak mellett összeültökzünk a velünk szembejövőekkel. Mikor leszál az est és hull a köd, mint a harmat, kezünket zsebbe téve ökölbe szoritjuk és bánatos lélekkel hallgatjuk a templomhang hétórás bugását, mely megmozdítja szívünk mélyén a hitet, a vallás szent hitét és pici csillagként felcsillantja bennünk a reményt. Talán, talán... De már kintebb, ahol feketeségbe olvadnak össze a házsorok, ahol rongyokba bujt emberek topognak a fekete falak mellett, ahol a deszkakerítések mögül éhes kutyák kísértének meg bennünket ripakodó ngatásaikkal, ez is szétfoszlik, mint az éj, ha széttépi rongyait a mosolygó hajnal... Mikor leszál az est, feketeség borul mindenre és olyan a város, mint egy nagy, esőndes temető... Hová lettél élet, nyugalom, szelid béke és megértés?... Hová?... Így jönnek és haladnak el nap-nap után a fekete esték s köszönt be lassan, némán február elseje, a házbérek inséges hónapja. Ezek a háborus esték. Vajjon meddig tartanak még?

— **Maróczy Géza afférja.** Budapestről jelentik: A múlt évben *Maróczy* Gézának, a világhírű sakkmeisternek afférja volt *Weltner* Sándor munkásbiztosító hivatalnokkal. *Maróczy*, aki a budapesti munkásbiztosító hivatalnál számtanácsos, régi idő óta rossz viszonyban volt *Weltner*rel. Az Equátor-kávéházban affér támadt közöttük, mire *Maróczy* kétszer arculütötte *Weltner*t. Az ügyet pénteken tárgyalta a budapesti járásbíró. Az ítélet kihirdetése előtt *Weltner* bocsánatot kért *Maróczy*tól és visszavonta följelentését. *Maróczy* ügyvédje viszont sajnálatát fejezte ki az inzultusért. A járásbíró a történetek után az eljárást megszüntette.

— **Meghívó.** A szegedi demokratapárt szervező bizottsága február 1-én, pénteken este 8 órakor a Kass-kávéház halljában értekezletet tart, amelyre mindazokat meghívom, akik a pártba való belépésüket bejelentették. Az értekezlet tárgya az országos demokrata pártnak Budapesten vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó nagygyűlésére kiküldendő megbízása. Szege, 1918. január 31. *Balassa* Armin dr.

— **A félelvi bizonyítványok kiosztása.** A szünet miatt, mint ismeretes, a félelvi bizonyítványokat nem oszthatják ki február elsején. A közoktatásügyi miniszter most rendeletet bocsátott ki, amely a félelvi bizonyítványok kiosztását egy hónappal meghosszabbítja. A félelvi bizonyítványokat tehát ebben a tanévben a diákok február végén vagy március elején kapják meg.

— **Sziklaomlás négy emberhalállal.** Kolozsvárról jelentik: Este 7 órakor a Fellegváron egy nagy szikla legördült, amelynek következtében két ház összeomlott. *Madarassy* Jánosné postatiszt felesége, *Gida* Jánosné két gyermeke és *Ösz* Józsefné, csizmadia felesége a szerencsétlenség következtében halálukat lelték. Két asszony súlyosan megsebesült.

— **Elégett sonkák.** A napokban véletlenül nagymennyiségű sonka égett össze *Paral* Pál hentesárugyárának husfüstöldéjében. A sonkák veszedelmét és a tulajdonosok nagy bánatát *Paralék* szerint egy papirspárgára akasztott szalonnadarab leesése okozta. A szalonna ugyanis a füstölő fűrészporra esett, a mely az olvadó zsirtól lángralobbant és így a füstölőn végigfutott. Mire észrevették, akkorra a nagymennyiségű füstön logó áru összeégett. A kár 4000—5000 korona. Az érdekeltek természetesen viasztalanok. A sonkák megégték.

— **Temesvári Nagyvágo és Husfeldolgozó részvénytársaság** cég alatt a **Temesi Agrár Takarékpénztár részvénytársaság** ottani szakörökkel egyetemben vállalatot létesített, a mely első sorban sertéseknek nagybani vágásával fog foglalkozni és ezzel kapcsolatos üzemeket kíván létesíteni. A vállalat, amelynek alaptőkéje 250.000 korona, január 28-án tartotta alakuló közgyűlést. Az igazgatóság elnökévé *Geml* József kir. tanácsos, polgármestert választották meg.

— **Rendület a hadiszolgáltatásról szóló törvény végrehajtásáról.** A hivatalos lap

csütörtöki számában terjedelmes rendelet jelent meg a hadiszolgáltatásokról szóló törvény végrehajtásáról. A hivatalos lap egyuttal kimutatást közöl a katonai igazgatásnak használatra átengedett járművek és állatok használatáért, valamint az élelmezési cikkekért, élő vágómarhákért, leszurásra való állatokért, takarmányért, továbbá a tüzelő, világító és üzemi anyagokért fizetendő térítések-ről.

— **Világításra:** Karbidlámpát vásároljon, karbidot kívánt mennyiségben kaphat **Szántó Sándor gépraktárában, Kiss-utca, Kiss D. palota.**

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

MŰSOR:

Péntek: *Legénybucsu*. Operett. Páratlan egyharmados. Szombat d. u.: *Favorit*. Operett. — Este: bérletiszületben *Sztambul rózsája*. Operett. Vasárnap d. u. *A dada*. Színmű. — Este bérletiszületben. *Tót leány*. Népszínmű.

Jadlowker ária- és dalestéje.

A kontinentális hírességű tenoristák között *Jadlowker* Herman igen előkelő helyet foglal el, aki pár év előtt a néhai *Népopera*nak volt állandó vendégszereplője és a fővárosi közönségnek ünnepezt művésze. *Jadlowker*-láz uralkodott abban az időben, minden ajkon a *Jadlowker* neve lebegett és a pesti közönség olyan áhítattal ejtette ki a *Jadlowker* nevet, mint most a béke szót. Es a vidéken, ha az utóbbi időben grandiózus koncertet óhajtottak rendezni, *Jadlowker*re gondoltak, az ő közreműködését óhajtották megnyerni, de az óhaj, az akarat valamin mindig megtört. A *Korzó*-mozi igazgatósága azonban vállalkozási kedvében és készségével érvényesítette az akaratát és a közönségnek megszerezte azt a nagy gyönyörűséget, hogy *Jadlowker*t itt hallhassa. Ez a készség és vállalkozás elismerésre és méltánylásra talált. Itt még soha érvényben nem volt helyárok mellett zsufolásig megtelt a *Korzó*-mozi helyisége a legválogatottabb közönséggel, amely nemcsak ünnepezte a híres tenoristát, de művészetét, tökéletes kulturájú énekét és szűz tisztaságú, szárnyaló tenorját a maga kincses szépségében gyönyörűséggel élvezte is.

A művész este, vonatkéséssel érkezett és a kupéból egyenesen a *Korzó*-moziba igyekezett, hogy megtartsa nagy érdeklődéssel várt koncertjét. Fáradtnak látszott és egy kis indiszpozícióval is küzdött, de azért nagyszerűen és azzal a kiválósággal énekelt, ami méltán alapozta meg hírnevét és érthetővé teszi azt a rajongást, amivel a metropolisok közönsége körülvézi.

Műsora két részből áll: opera-áriákból és dalokból. *Jadlowker* par excellence opera-énekes, akinek a színpad a világa, ahol a bensőségteljes és kifejező játék kiegészítő része a szárnyaló hangnak és az énekművészetnek. De esodás énekkulturája a daléneklés terén is érvényesül. Ez bebizonyosodott *Goldmark* (*Der Trompeter*), *Mahler* (*Scheiden und Meiden*)

Kiváló hazai énekesnőnk

G. SZIKSZAY MARY

coloratur-énekesnő, a volt Népopera tagja, aki számos jótékony célú hangversenyen igazi művészi elismerésben részesült, február 2-án szombaton este 8 órakor tartja meg a **Tisza-szálló nagytermében**

ária- és dalestélyét

a következő műsoral:

1. LA TRAVIATA. Verdi: Violetta ária. Szünet.
2. RIGOLETTO. G. Verdi: Gilda ária.
3. FLOTOV. Martától. Rózsa románc. Szünet.
4. SEVILLAI BORBÉLY. Rossini: Rosina ária.
5. GIACOMO PUCCINI: Musette ária. Bohémélet. Szünet.
6. FAUST. Ch. Gounod: Margarete ária. Szünet.

DALOK:

1. JOHANN STRAUSS: Tavasz hangok. Walzer-ária. Szünet.
2. BÁNFI SÁNDOR: Lili keringő. Walzer.
3. MAJOR J. GYULA: Magyar mődal.
4. KÁLDY GYULA: A kis hamis. Magyar mődal.
5. RICHÁRD MULDER: Bravuros dal. Staccato polka.

Zongorán kíséri az énekszámokat *Sauerwald* Géza ur

HELYÁRAK: Páholy 40 K, Zsólye 10 K, I. hely 8 K, II. hely 6 K, III. hely 4 K, Állóhely 2 K. Jegyek előre válthatók *Pető* Ernő dohánytőzsdéjében, *Széchenyi-tér* 3. szám és este apénztárnál.

Hadikölcsönkötvényeket

vásárol, elad és megelőlegez

MAY R. MIKSA bank- és váltóüzlete
Széchenyi-tér, a városházával szemben.

és Strauss Richárd (Morgen és Ich trage meine Minke) dalainak hangulatkeltő és a dal lényegét kifejező művészi előadásában. A Messiás áriáját, Faust cavatináját, Carmen virágáriáját, Cavaradosi bucsuáriáját, zengő és nagy kiterjedésű tenorjának csorhitatlan szépségével és bámulatba ejtő énekművészettel énekelte, a közönség tomboló tetszésnyilvánításától kísérve. Műsorát Rigoletto-ból „Az asszony ingatag” kezdetű ária előadásával töltötte meg. Tünneményes sikere volt, méltóan tünneményes művészetéhez és csillogó fényű tenorjához.

Az ének-kíséretet *Dienzl* Oszkár látta el. Ideálisabb kíséret kívánni se lehet. A közönség bősz tapsaiból jó rész jutott neki. És az elismerésből kijutott a Korzó-mozi igazgatójának, amely megszerezte a mai est művészi szépségeit.

A színházi iroda értesíti a t. közönséget — hogy a nagy tolongás elkerülhető legyen — a hétfő, kedd és szerdai előadás jegyeit már péntek reggeltől kezdve árusítja. Műsor a következő hétfőn *Csárdáskirályné*, opere. Kedden *Pillangó királyné*, opera. Szerdán *A szerető* színmű.

L. Szikszay Mari a budapesti volt Népepera tagja nagy érdeklődéssel várta hangversenye szombat este 8 órakor lesz a Tisza-szálló nagytermében. Az ének-művész élővezetésnek ígérkező programmal szerepel, amelynek során operáriákat és magyar műdalokat ad elő. Jegyeket *Pető* Ernő dobánytörszdejében lehet előre váltani.

MOZI.

0000

AZ URANIA SZÍNHÁZ MŰSORA:
Péntektől-vasárnapig: „A Pál-utcai fiúk” diáktörténet 4 részben.

A VASS MŰSORA:
Szombaton „Az élő mumia” bűnügyi dráma 4 részben és vasárnap „Sziv és arany” cowboy dráma 3 felv.

AZ APOLÓ MŰSORA:
Szombaton „A léleklátó” fantasztikus dráma 4 részben és vasárnap az „Az agra kincse” bűnügyi dráma 4 elvonásban.

Felelős szerkesztő: **Pásztor József.**
Kiadótulajdonos: **Várnay L.**

Arverésen vásárolt különféle Karamella és Dessert

eukorkák
gyári árban nagyban és kicsinyben kaphatók

Fenyő Testvéreknel.

Nem mese az író-
gépről, hogy a **Keller-féle írógépek**
mesések, mert a szakmühegyében javított író
gépek lényeg mesések.

ógépszála g szénpapír stb. új és használt
r ó g é p e k á l l a n d ó a n r a k t á r o n t a r t a t n a k
SZEGED, Széchenyi-tér 8. Telefon sz. 3

Malomipari és Áruforgalmi R.-T. Budapest,
V., Gizella-tér 3.

Sürgőnycim: Malombank. Telefon szám: 134-94.

Konyhakerti magvakat

míg a készlet tart

napi áron szállítunk.

A nagy maghiányra való tekintettel rendelések
csakis a beérkezés sorrendjében vehetők figyelembe.
Csirképességért, tisztaságért szavatolunk.

Felhívás.

A hadifémek beszoállítására tárgyában kibocsájtott 13421/1917. valamint 14362/915. és 14363/915. eln. 20/6. számú H. M. köirendelet alapján fölhívom a város bel- és külterületi lakosságát az iránt, hogy a legutóbbi fémösszeírás alkalmával bejelentett, valamint a még birtokában levő mindennemű háztartási fémeket és pedig azon fémtárgyakat, amelyek vörösréz, sárgaréz, bronz, tombak, nikkel, alumínium, alpacca, ujezüst, ón és ólomból, valamint ezen fémekkel rokon ötvözetből készültek. (Rokon ötvözeteknek tekintenek a kinaezüst, argéntán, thio, alferidnik, kelin, Berndorf, Sadrik, Hocker, Herman, Christoffe, vagy ezen fémek együtvözetei is) a fémtárvételei bizottság hivatalos helyiségében (Bástya-utca 9. földszint, városi színház átellenében)

f. évi február hó 5-ik napjától 15-ig naponként délután 2 órától 6 óráig

annál inkább beszoálltassa, mivel a beszoállítás elmaradása esetén az illetők ellen a kihágási eljárás haladéktalanul megindíttatni fog.

A fémtárgyak átvétele alkalmával a szakértő által megállapítandó térítési díjak f. évi március 15-től 18-ig kifizettetni fog.

Tudomására hozom egyben az érdekelt közönségnek, hogy a házi fémek átvételével megbízott vaskereskedő cégeknek f. évi január hó 31-ik napjával megszűnik.

Tájékoztató szemponyjából az alantikban közöltettek a beszoállításra kötelezett fémtárgyak, ezek a következők:

1. Szőnyeg, függöny, törülközőtartó és diszitó csövek és rudak, ezeknek tartói, gyűrűi és egyéb alkatrészei. (Megjegyzetjük, hogy a függönytartók és csövek akkor is beszoálltandók, ha azok bármily vékony rézlemezéből, rézpléhből készültek és betétjeik fából, vagy egyéb anyagból vannak.)
2. Sarok, szegély, lábazati és ajtóvédelemek, fűtőtestek burkolatai és fűzerei.
3. Mindenféle név, reklám és tájékoztató táblák, cégérek, borbélycégérek, jelvények, ajtószámok stb.
4. Diszitmények, megerősítő eszközök, golyók, gombok, lépcsők, pálcák, lécek, gyűrűk, vitrazse-rudacsok stb.
5. Rácsok, véd-, háritó-, keret- és diszrácsok.
6. Kályhaelőtétek, harangok, csengők stb.
7. Dohányzó és íróasztélkészletek, virágcserep-tartók.
8. Diszitárgyak, diszmiárak (galanteri-waren) öntött, sima, sajtolt, csákozott és hengerelt anyagból.
9. Ruhaakasztók, ruhafogasok, a ruhaállványok, kalap-, bot- és esernyőtartók.
10. Üzleti, kirakatberendezések és állványok, gyámok, tartók, sinek stb.
11. Butorveretek, csuklóspántok, füstgyűrűk, vízmelegítő, hordó-, váltó- és kifolyócsapok, sörcsapok, mindenféle löszerszámveretek és díszek. (Az ezen pontban felsoroltakat gyártók, kereskedők és azok tartoznak beszoálltanni, akiknek birtokában vagy őrizetében vannak és felszerelve nincsenek.)
12. Háztartási edények, főző, konyha, tálaló és asztali készletek, csészék, tálak, kádak, serlegek, pezsgőhűtők, tojástartók, formák, gyümölcsstartók, terítékdíszek, korsók, tej- és kávéskannák, gyorsforralók, teaforalók.
13. Főző- és mosóüstök, vízmelegítők, mozsarak, vasalók, gyertyatartók, rézsulyok, úrmértékek stb.
14. Sörnyomókészülékek önzvetékei, összekötő darabjai és alkotórészei, továbbá szikvizfejek, fagyalt-készítő gépek üstjei és alkatrészei, továbbá mindenféle vendéglői és kávéházi konyhaedények.

A felfolyt fémösszeírás alkalmával a fémbizottság megállapította, hogy ebben az esetben a közönség nem adta tanujelét városi polgár és hazafias kötelességérzetének, amennyiben ez összeírás átvizsgálásánál az tapasztaltatott, hogy igen sok polgár fémtárgyainak be nem vallásával, illetve eltitkolásával már is két hóna-

pig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható kihágást követett el. És itt meg kell jegyezni, hogy a szegényebb néposztálynak az összeírása eredményesebb volt és a fémtitkolások főleg a tanyai és a tehetősebb és magasabb állású polgárok részéről történtek.

A legnyomatékossabban és legkomolyabban felhivatnak tehát mindazok, kiknek birtokába bejelentett, avagy be nem jelentett fémtárgyak vannak, hogy azokat a fémbizottságnak a legsürgősebben beszoálltassék és pedig annál is inkább, mert az ellenőrzésnek házról-házra történő megejtése már is folyamatban van és mindazok ellen, akiknél hiányos fémbevallás, vagy eltitkolás állapított meg a kihágási eljárás haladéktalanul folyamatba fog tételni. Ha egyesek nem volnának tisztában azzal, hogy fémeik beszoálltás alá esnek-e, vagy sem, kivánságára és a fél költségére a fémbizottsági szakértő meghívható (Telefon 136.), ki is a megfelelő felvilágosítást mindenben megadja.

Szeged, 1918. január 30.

Dr. Somogyi Szilveszter,
polgármester.

1-3

A szegedi zsidó hitközség Előljárósága

ujólag felhívja a hitközség tagjait, hogy **pászka-igényüket** a hitközségi irodában február 10-ig haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben a közéletmészési hivatalhoz beterjesztendő névsorból kimaradtak pászka-igényt nem tarthatnak.

Szeged, 1918. január 31.

Hirdetmény.

A bortermelési adóról szóló 1918. évi I. t.-c. hatályba lépett a m. kir. Pénzügyminister Ur 1000/918. sz. a végrehajtási rendeletét kiadta.

Felhívom a törvényhatóság területén levő minden bortermelőt, hogy 8 (Nyolc) nap alatt írásban vagy élőszóval jelentse azt a must, illetve bormennyiséget, amelyet 1917. évben Szeged törvényhatóságának határában termelt. Jelentse be továbbá azt is, hogy az 1917. évi terméskből a termelő kinek és mily mennyiséget adott el, illetőleg saját fogyasztására mennyit használt fel, végül mennyi maradt készletben.

A bejelentés a városi központi javadalmi hivatal ügyvezetőjénél teljesítendő.

A bortermelési adó mérve minden hl. után 14 koronában van megállapítva, köteles a termelő a készlet-felvétel napján készletben talált és a termelt mennyiség közötti különbözet után járó bortermelési adót a javadalmi pénztárba különbeni végrehajtás terhe mellett hat (6) hét alatt befizetni.

A törvény és végrehajtási rendelet egyéb intézkedéseinek a javadalmi hivatal szolgál felvilágosítással.

Szeged, 1918. január 31.
1070/918. eln. sz.

Dr. Somogyi Szilveszter,
polgármester.

1-3

Hirdetmény.

Értesitem a város lakosságát, hogy a villamos vasuti jegyek után a városi szegényalap javára szedett két fillér f. évi február 1-től kezdődőleg a villamos vasut által szedett nem fog, miért is a villamos vasuti közlekedést igénybe vevők február 1-től kezdődőleg csupán a villamos jegyen feltüntetett viteldíjakat tartoznak fizetni.

Szeged, 1918. január 30.
1019/918. eln. sz.

Somogyi Szilveszter dr.,
polgármester.

Legujabb rendszerű

Répa- és szerskavagó gépek

legolcsóbb árban kaphatók

Bruckner Testvérek, vasudvarában,

Kossuth Lajos-sugárút 1. és Tisza Lajos hírtut sarok

„Demokrata-kávéház” (Fekete-ház.)

Kltünö és tisztán kezelt italok. Szolid és pontos kiszolgálás.

Esténként elsőrangú cigányzene.

Szives pártfogást kér

Kenyeres Gyula,
tulajdonos